

QYS

Rozhovor s kresliarom Róbertom Gábrišom a riaditeľkou Kunsthalle Ninou Vrbanovou • Priblíženie tvorby fotografa Davida Linderta • Rozhovory s bývalým aktivistom Jozefom Gréčom a českým historikom Janom Seidlom • Queer seriál a knihy

Magazín QYS

Štvrťročník - magazín

Ročník piaty

Číslo 1/2020

Vydané 29.05.2020

ISSN 2453-9023

EV 5428/16

Šéfredaktor

Andrej Kuruc

Redakčná rada

Dominika Chrastová

Jakub Kováč

Marek Hudec

Róbert Pakan

Ďalší redaktori

Michal Mako

Fotografie

Jakub Kováč

Titulná fotografia

Róbert Gábriš

Web

qys.sk

Facebook

MagazinQYS

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu umenia a Ministerstva spravodlivosti SR.

Vydavateľ

NomantinelS O.Z.,

Višňová 5, 831 01 Bratislava

IČO: 42182603

Kontakt: info@nomantinelS.sk

Realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedný NOMANTI-NELS.

Obsah

- 6** Robert Gábriš: Zaoberám sa sociálno-kritickým umením, hlavne rómskou komunitou, problematikou identít teľa, etnicity, nacionality, ale aj LGBT a queer komunitou
- 13** Nina Vrbanová: Na Slovensku sme doteraz mali iba hŕstku výstav, ktoré by sa dali označiť ako queer
- 20** Výstava #stojimeprivas #westandbyourside
- 22** David Lindert: Fotím autoportréty, na ktorých je niekto iný
- 27** Jozef Gréc: Otvorene premietat filmy s gej tematikou v krajine ako je Slovensko bolo v tom čase pre mňa niečo neveriteľné
- 37** Dáša Tauferová na Gay Games v Amsterdame v roku 1998 vyhrala dve zlaté medaily
- 41** Historik Jan Seidl: Verejná bezpečnosť viedla zoznamy homosexuálov v danom meste a kraji – tzv. ružové zoznamy
- 47** Štefan Leonard Kostelníček: Príbeh známy neznámy
- 51** Queer seriál: Nepredvídateľná Villanelle vás odzbrojí a zvedie už v prvej epizóde Killing Eve
- 54** Queer knihy: 10 kníh, ktoré by nemali chýbať v žiadnej queer knižnici

EDITO

Nachádzame sa v náročnom období, ktoré sa spája s krízou spôsobenou pandémiou COVID – 19. Má nepriaznivý vplyv na životy rôznych skupín ľudí a komunit. Takouto skupinou, ktorej hlas popri iných skupinách tiež nepočuť sú aj LGBTI ľudia. Aby sme si teda zhrnuli, čo v tom období zažívajú. LGBTI ľudia pravidelne zažívajú stigmú a diskrimináciu pri hľadaní zdravotných služieb, viaceré služby sa stali pre nich nedostupné, ako napríklad hormonálna liečba pre transrodových ľudí, alebo liečba pre HIV pozitívnych ľudí.

Už teraz mnoho transrodových ľudí zažíva neporozumenie svojich špecifických potrieb pri prístupe k zdravotnej starostlivosti. V súčasnosti čelia posunutiu, alebo zrušeniu ich liečby potrebnej k prepisu rodu, na ktorú mnohí čakali roky. Do popredia sa dostáva otázka zdravotníckych informácií pre gejské a lesbické páry, ktoré nie sú právne uznané, v prípade ak jeden z nich ochorie a ostatne v nemocnici.

V niektorých prípadoch sú opäť LGBTI ľudia považovaní za príčinu pandémie, komentáre podobného typu na sociálnych sieťach sú zraňujúce a prispievajú ešte k väčšej stigme. Kvôli prijatým obmedzeniam mnohí mladí LGBTI ľudia museli odísť so škôl k rodičom, kde v prípade ak ich orientáciu neprijali, alebo sa s ňou nezdôverili, môžu zažívať vo zvýšenej miere napätie, smútok, úzkosť, konflikty, prípadne násilie. Špecifickú situáciu majú

neuznané páry rovnakého pohlavia, ktoré avďaka tejto situácii nemôžu zobrať ošetrovné príbuzného alebo ošetrovanie detí, ktoré vychovávajú vo svojej domácnosti.

Najdrsnejším dôsledkom tejto situácie pre LGB páry je, že aj tieto páry kvôli neuznaniu ich manželstiev, alebo registrovaných partnerstiev uzavretých v iných krajinách, museli ostať rozdelené, keďže hranice sa zavreli, alebo boli vypudené zo Slovenska absolútnou neochotou štátnych orgánov v rámci systematickej homofóbie. Namiesto toho aby sa štát zaujímal o túto zraniteľnú skupinu, tak svojou nečinnosťou a činnosťou konzervatívnej časti vlády a parlamentu, ďalej šíri pandémiu nenávisť, stigmy a strachu z LGBT ľudí.

Takéto analýzy by sa dali napísať o ďalších zraniteľných skupinách, ako sú ženy, zdravotne znevýhodnení ľudia, seniori, mnohí z nich čelia viacnásobnému znevýhodneniu. Ale čuduj sa svete problémy majú aj heterosexuálne rodiny s deťmi, nízkoprijemné rodiny, podnikatelia, takmer všetci, sa na každom rohu pýtajú, kde je pomoc ktorú potrebujú. Preto si treba položiť otázku na koho strane stojí súčasná vláda? Na strane obyčajných ľudí, alebo len vyvolenej skupiny, ktorá naplňa rámce takzvaných konzervatívnych hodnôt na Slovensku.

Andrej Kuruc

ODIANI

